

ผิดหรือ...ก็เป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด

เกณฑ์ผู้มีอำนาจเหนือตลาด คืออะไร ?

ความหมายของ “ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” ปรากฏอยู่ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2542 โดยได้ให้คำนิยามไว้ว่า

“ผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด” หมายความว่า ผู้ประกอบการรายหนึ่งหรือหลายรายในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่ง ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขายเกินกว่าที่คณะกรรมการกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ โดยให้พิจารณาสภาพการแข่งขันของตลาดด้วย

ซึ่งต่อมาคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2550 โดยกำหนดส่วนแบ่งตลาดและยอดเงินขายของผู้ประกอบการที่อยู่ในเกณฑ์เป็นผู้ประกอบการซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2542 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่

➢ ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง ในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่ง ที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาตั้งแต่ร้อยละห้าขึ้นไปและมียอดขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป

➢ ผู้ประกอบการสามรายแรก ในตลาดสินค้าใดสินค้าหนึ่งหรือบริการใดบริการหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมารวมกันตั้งแต่ร้อยละเจ็ดห้าขึ้นไปและมียอดเงินขายในปีที่ผ่านมาตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป

ทั้งนี้ มิให้ใช้บังคับกับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาต่ำกว่าร้อยละสิบ หรือ มียอดเงินขายในปีที่ผ่านมาต่ำกว่าหนึ่งพันล้านบาท

การกำหนดเกณฑ์ผู้มีอำนาจเหนือตลาดดังกล่าว ส่วนหนึ่งเกิดจากแนวคิดที่จะควบคุมกำกับดูแลอิทธิพลของธุรกิจขนาดใหญ่ ที่อาจเข้ามาแทรกแซงกิจการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กล่าวคือเป็นการควบคุมพฤติกรรมขององค์กรธุรกิจต่าง ๆ ที่แข่งขันอยู่ในตลาดให้มีการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม โดยให้มีการแข่งขันกัน

ในด้านการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพมากกว่าคู่แข่ง ด้านการบริหารจัดการ กระบวนการผลิต เป็นต้น แต่หากมีการใช้กลวิธีที่ไม่เป็นธรรมในการที่ทำให้คู่แข่งต้องล้มเลิกกิจการ เช่น การลดราคาสินค้าจนต่ำกว่าต้นทุน ทำให้บริษัทคู่แข่งขนาดเล็กที่มีเงินทุนต่ำกว่าไม่สามารถประกอบกิจการต่อไปได้ หรือการกีดกันคู่แข่งออกจากแหล่งวัตถุดิบ หรือปัจจัยที่จำเป็นในการผลิตสินค้า จนทำให้คู่แข่งรายเดิม หรือรายใหม่ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ เป็นต้น กรณีเช่นนี้จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้าที่จะต้องเข้ามากำกับดูแลและป้องกันมิให้เกิดการกระทำที่ไม่เป็นธรรมนี้ขึ้นหรือหากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น จะต้องมีการกระบวนการที่ต้องระงับยับยั้งมิให้เกิดผลเสียหายต่อการแข่งขันในตลาดสินค้านั้น ๆ โดยเร็ว

บทสรุป

ไม่ว่าเกณฑ์ผู้มีอำนาจเหนือตลาดจะมีหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดอย่างไรก็ตาม การเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดมิได้เป็นความผิดในตัวเอง (Per se illegality) กล่าวคือ ผู้ประกอบธุรกิจที่เข้าข่ายเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาดนั้น **มิได้มีความผิดแต่อย่างใด** ในทางกลับกันเป็นการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของผู้ประกอบธุรกิจรายนั้นว่ามีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศจึงสามารถครองส่วนแบ่งตลาดและมียอดเงินขายอยู่ลำดับแถวหน้าของธุรกิจ在该สาขานั้นได้ เพียงแต่เมื่อมีอำนาจเหนือตลาดแล้วต้องระมัดระวังในการประกอบธุรกิจให้ถูกต้องและยึดมั่นในจรรยาบรรณ ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจรายใดสามารถกระทำได้อย่างเหมาะสมเป็นเรื่องที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งที่ควร ยกย่องเชิดชูให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจดีเด่น และเป็นต้นแบบที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการสร้างบรรยากาศการแข่งขันทางการค้าให้เป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม อันเป็นการช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเข้มแข็ง เติบโต ต่อไปในอนาคตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

